

Opgave 3

West	Noord	Oost	Zuid	♠ A H 4 2
	1♦	pas	??	♥ A V B 3
				♦ H 4
				♣ A 8 3

Wat biedt u?

- A. 1♥   B. 2♥   C. 2SA   D. 4SA

Oplossing:

- A. 1♥ = 5 punten   B. 2♥ = 1 punt   C. 2SA = 0 punten   D. 4SA = 1 punt

Het zal je niet vaak overkomen dat partner opent en jij 21 punten hebt. Slem is ook duidelijk in zicht. Toch is het voorbarig om meteen azen te vragen; je hebt nog geen idee wat de speelsoort moet zijn. Bouw het bieden rustig op, azen vragen kan altijd nog. Zolang je tenminste een forcing bod doet! 2SA is dat niet. In ACOL is 2SA slechts een uitnodiging aan partner om naar 3SA te gaan. En uitnodigingen kunnen via pas worden afgeslagen. 2♥ is wat dat betreft al beter, maar dat bod doe je alleen met een uitgesproken kleur. 1♥ is voorlopig voldoende. Hierna zal de openaar zijn hand nader omschrijven. Biedt partner 2♥ of 1♠, dan vraag je azen om in klein of groot slem in de 4-4 fit te eindigen. Wanneer noord 1SA herbidt is er geen fit voorhanden. In dat geval is groot slem tegenover een partner met 12-14 punten wel erg hoog gegrepen. Het komt dan in aanmerking om met een direct 6SA bod te volstaan. Azen vragen voor een SA-contract is geen zinvolle bezigheid, omdat daarin ook vrouwen (en mogelijk boeren) onmisbaar zijn.

Opgave 4

	West	Noord	Oost	Zuid
♠ B 7	pas	pas	pas	1SA
♥ 9 6 4	pas	2SA	pas	3SA
♦ 10 9 7 3 2	pas	pas	pas	
♣ A H 3				

N
W O
Z

West komt uit met ♥8. Oost neemt met ♥A en switcht naar ♠2. Welke kaart legt u?

- ♠ H 4
♥ H V 2
♦ A V B 8
♣ V 6 5 2

- A. ik leg ♠4
B. ik leg ♠H

Oplossing:

♠ B 7	West	Noord	Oost	Zuid
♥ 9 6 4		pas	pas	1SA
♦ 10 9 7 3 2	pas	2SA	pas	3SA
♣ A H 3	pas	pas	pas	
♠ A 9 6 3		♠ V 10 8 5 2		
♥ 10 8 7 5 3	N	♥ A B	West komt uit met ♥8. Oost neemt met ♥A en	
♦ 5 4	W O	♦ H 6	switcht naar ♠2. Welke kaart legt u?	
♣ B 9	Z	♣ 10 8 7 4		
♠ H 4		A. ik leg ♠4	5 punten	
♥ H V 2		B. ik leg ♠H	0 punten	
♦ A V B 8				
♣ V 6 5 2				

Met open kaarten is te zien dat ♠4 winnend en ♠H verliezend is. Het is natuurlijk de kunst om dat aan tafel te bedenken. Wanneer je de schoppenhonneurs bij OW verwisselt is ♠H de winnende kaart. Verder speelt een rol dat na de schoppen-switch ♦H goed moet zitten. Je mag immers niet meer van slag. Je moet er om die reden vanuit gaan dat oost ♦H heeft. Daarnaast heeft oost ♥A al laten zien en ook ♥B mag je daar verwachten: west zou anders met een lagere harten zijn uitgekomen. En van ♥B108 zou hij met ♥B gestart zijn. Wie het biedverloop in ogenschouw neemt zal opmerken dat oost gepast heeft voor de opening. Hij zal dus minder dan twaalf punten hebben. Wanneer oost daadwerkelijk ♥AB en ♦H heeft, kan hij ♠A niet meer hebben. Op grond van deze bespiegelingen moet je ♠A bij west plaatsen en dus ♠4 leggen. Blijkt west ♠V te hebben, en oost ♠A, dan zal ♦H ook wel mis zitten en kun je je troosten met de gedachte dat 3SA na de schoppen-switch niet meer te maken was.

Opgave 5

West	Noord	Oost	Zuid	♠ H B 2
		1♥	dbl	♥ 7 4
pas	1♠	2♥	pas	♦ A B 8 6 3
pas	3♣	pas	??	♣ A 7 2

Wat biedt u nu?

- A. pas   B. 3♦   C. 3♠

Oplossing:

- A. pas   = 5 punten
 B. 3♦   = 0 punten
 C. 3♠   = 1 punt

Het informatiedoublet beloofde lengte in de ongeboden kleuren. Na een 1♥ opening heb je bij voorkeur een vierkaart schoppen, het kwam dan ook in aanmerking om 2♦ te volgen. Je kleur was echter wel erg mager voor een volgbod op tweehoogte. Pas op 1♥ kwam ook in aanmerking, maar met een volle opening en tolerantie voor de ongeboden kleuren is een informatiedoublet verdedigbaar. Na 2♥ had je niets te melden. Noord bestreed vervolgens de deelscore met 3♣. Kennelijk is hij niet zo zwak als zijn 1♠ bod deed vermoeden. Het maximum voor 1♠ is ongeveer acht punten en gezien zijn 3♣ bod zal partner niet ver van dat maximum afzitten. Tevens ontkent 3♣ een vijfkaart schoppen. Met een vijfkaart schoppen kan noord beter 2♠ bieden (zuid heeft minstens drie schoppens) Je hebt dus geen reden om 3♠ te bieden. Beter is om te passen op 3♣

♠ A 7 6 5
 ♥ 9 3
 ♦ 7 5
 ♣ H 9 8 6 3

Het is zeker mogelijk dat partner vier schoppens en vijf klavieren heeft Bied in geen geval 3♦! Dan had je beter een 2♦ volgbod kunnen doen in plaats van te doubleren. Het spel zou er zo uit kunnen zien.

♠ 10 9 8 4		♠ V 3
♥ B 8 6	N	♥ A H V 10 5 2
♦ V 9 2	O W	♦ H 10 4
♣ B 5 4	Z	♣ V 10

OW kunnen 2♥ maken. Ook 3♣ heft uitstekende perspectieven. Noord moet ♣AH slaan en dan ♠5 naar ♠B spelen. Vervolgens kan hij na ♠H en ♠A de vierde schoppen troeven.

♠ H B 2
 ♥ 7 4
 ♦ A B 8 6 3
 ♣ A 7 2

Opgave 6

♠ H B
 ♥ 9 8 5 3
 ♦ A H V B 4
 ♣ 7 2

West	Noord	Oost	Zuid
pas	1♦	pas	2♣
2♥	pas	pas	3SA
pas	pas	pas	

N
 W O
 Z

West komt uit met ♥4. U speelt ♥3 bij, oost gooit een schoppen af, en u neemt met ♥B. Nietsvermoedend speelt u ♦3. Nu is het de beurt aan west om een schoppen af te gooien. U neemt met ♦A. Hoe gaat u verder?

♠ V 6 3
 ♥ V B 2
 ♦ 7 3
 ♣ A H B 10 9

- A) ik speel ♣2 naar ♣B
 B) ik speel ♣2 naar ♣A, gevolgd door ♣H
 C) ik speel ♦HVB
 D) ik speel ♠H

Oplossing:

♠ H B
 ♥ 9 8 5 3
 ♦ A H V B 4
 ♣ 7 2

West	Noord	Oost	Zuid
pas	1♦	pas	2♣
2♥	pas	pas	3SA
pas	pas	pas	

♠ 9 7 4 2		♠ A 10 8 5
♥ A H 10 7 6 4	N	♥ -
♦ -	W O	♦ 10 9 8 6 5 2
♣ V 8 6	Z	♣ 5 4 3

West komt uit met ♥4. U speelt ♥3 bij, oost gooit een schoppen af, en u neemt met ♥B. Nietsvermoedend speelt u ♦3. Nu is het de beurt aan west om een schoppen af te gooien. U neemt met ♦A. Hoe gaat u verder?

♠ V 6 3
 ♥ V B 2
 ♦ 7 3
 ♣ A H B 10 9

- A) ik speel ♣2 naar ♣B   0 punten
 B) ik speel ♣2 naar ♣A, gevolgd door ♣H   0 punten
 C) ik speel ♦HVB   2 punten
 D) ik speel ♠H   5 punten

Na de eerste slag weet je dat west ♥AH-zesde heeft. Daarmee heeft hij een volgbod gedaan, maar gepast voor de opening. Met ♠A erbij (en een renonce ruiten) had hij stellig geopend. Je mag er dus vanuit gaan dat ♠A bij oost zit. Wanneer je je dat realiseert is het contract simpel te maken door ♠A te verjagen. Oost kan west toch niet bereiken! Deze speelwijze ontwikkelt twee schoppenslagen, gevoegd bij vier ruitenslagen, ♣AH en een hartenslag is dat voldoende voor 3SA. Het spel wordt ook gemaakt als je eerst de topslagen in ruiten meeneemt. Dat is echter nergens voor nodig en helpt oost aan twee lengteslagen in de kleur. Speelwijze A) is levensgevaarlijk en in het diagram fataal. Speelwijze B) werkt als ♣V tweede valt, maar leidt bij het afgebeeld zitsel eveneens tot down. Aan slag met ♠A kan oost zijn partner met ♣V bereiken. Vervolgens krijg je vijf hartenslagen om je oren. Bij speelwijze D) is het overigens ook mooi als ♣V tweede zit: het bezorgt je een forse partij overslagen.

Opgave 7

West	Noord	Oost	Zuid	♠ V 6 3
	1♦	1♥	??	♥ V 8 6 4
				♦ -
				♣ H 7 6 5 4 2

Wat is uw bod?

- A. pas   B. 1SA   C. 2♣

Oplossing:

- A. pas   5 punten
 B. 1SA   2 punten
 C. 2♣   0 punten

Zonder tussenbod had je 1♥ geboden. Nu dat bod niet meer beschikbaar is moet je kiezen tussen 2♣, 1SA en pas. 2♣ belooft nog steeds 10+ punten, daar ben je dus te zwak voor. 1SA is goed qua punten, maar verkeerd qua verdeling. Na een tussenbod mag je passen met 6-9 punten. Het 1SA antwoord krijgt daarom een 'vrijwillig' karakter en belooft een SA-verdeling. Met deze onevenwichtige hand kun je het beste passen. Partner komt nog aan de beurt en zal met korte hartens zeker nog een bod doen. Wanneer je 1SA biedt is de kans groot dat hij zijn ruitens zal herhalen. Na pas moet hij daar voorzichtiger mee zijn. Soms zal hij de bieding openhouden met een doublet. In dat geval bied je 2♣: voorkeur voor klaveren en geen boodschap aan ruiten. Om in 2♣ te eindigen moet je dus vooral niet 2♣ bieden (dat is forcing) en liever ook niet 1SA (partner biedt dan eerder 2♦).

Opgave 8

	West	Noord	Oost	Zuid
	1♥	pas	pas	1SA ¹
♠ B 7 4	pas	2SA	pas	3SA ²
♥ H 6 5 2	pas	pas	pas	
♦ A H B				
♣ 8 5 3	1) 10-14 punten	2) overdreven		

N
 W O
 Z

West komt uit met ♠A en incasseert ook ♠H, ♠V en zijn vierde schoppen. U gooit hartens af en oost een klaveren. West speelt vervolgens ♥V na. Als 3SA te maken is, hoe speelt u dan (te zijner tijd) de klaveren aan?

- ♠ 9 8 6
 ♥ A 4 3
 ♦ 7 6 4 2
 ♣ A H B
- A) ♣3 naar ♣B
 B) ♣A, later ♣5 naar ♣B
 C) ♣A en ♣H

Oplossing:

♠ B 7 4	West	Noord	Oost	Zuid
♥ H 6 5 2	1♥	pas	pas	1SA
♦ A H B	pas	2SA	pas	3SA
♣ 8 5 3	pas	pas	pas	
♠ A H V 5	♠ 10 3 2			
♥ V B 9 8	N	♥ 10 7		
♦ V 9 3	W O	♦ 10 8 5		
♣ 10 7	Z	♣ V 9 6 4 2		
	♠ 9 8 6			
	♥ A 4 3			
	♦ 7 6 4 2			
	♣ A H B			

West komt uit met ♠A en incasseert ook ♠H, ♠V en zijn vierde schoppen. U gooit hartens af en oost een klaveren. West speelt vervolgens ♥V na. Als 3SA te maken is, hoe speelt u dan (te zijner tijd) de klaveren aan?

- A) ♣3 naar ♣B   3 punten
 B) ♣A, later ♣5 naar ♣B   5 punten
 C) ♣A en ♣H   0 punten

Het ziet er somber uit met slechts zes vaste slagen. Bovendien mag je geen slag meer verliezen. Je moet hopen op twee extra ruitenslagen en één extra klaverenslag. Noodzakelijk is in ieder geval dat west ♦V-derde heeft. Via een kleine ruiten naar de boer kun je dan vier ruitenslagen maken. Nu nog de klaveren. Vanwege wests opening is het verleidelijk om ♣AH te slaan. Misschien valt ♣V wel! Toch is die speelwijze niet de beste. West kan geen ♣V-tweede hebben. Hij zou dan met vier schoppens (bekend uit het spelen), vier hartens (vanwege zijn 1♥ opening), drie ruitens (nodig om het contract te kunnen maken) een SA-verdeling hebben. En wanneer je ♣V voegt bij ♠AHV, ♥VB en ♦V kom je aan 16 punten bij west. Hij had dan met 1SA geopend! Als west een vijfkaart harten heeft, zal hij met een 4-5-3-1 verdeling geen 1SA openen. In dat geval is ♣V sec bij hem mogelijk. Tegen dat zitsel kun je je wapenen door ♠A te slaan. Valt ♣V niet, dan moet oost die kaart hebben. Door op ♣V te snijden kun je je (te) hoge contract thuisbrengen.

Opgave 9

West	Noord	Oost	Zuid	♠ B
	1♠	2♣	2♦	♥ V 8 4
3♣	3♠	pas	??	♦ A H 9 8 6
				♣ 9 5 3 2

Wat biedt u nu?

- A. pas   B. 3SA   C. 4♦   D. 4♠

Oplossing:

A. pas	1 punt
B. 3SA	0 punten
C. 4♦	2 punten
D. 4♠	5 punten

Partner heeft in ieder geval een zeskaart schoppen. Zonder tussenbieden zou 3♠ mancheforcing zijn geweest, het is dan immers een sprongbod na een two-over-one. Ook met interventie is het verstandig om 3♠ als forcing te spelen. Met een minimale opening kan noord immers passen. Je mag het dus niet bij 3♠ laten. Je hebt echter geen gemakkelijk bod. 3SA is uit den boze zonder klaverendeckking. Je krijgt vrijwel zeker vijf klaverslagen om je oren. 4♦ is beter, maar het is verstandig dat bod te reserveren voor een zeskaart. Steunen naar 4♠ is de minst van alle kwaden. Partner zal dat wel maken; hij heeft gezien het bieden van OW hooguit een singleton klaveren. In ruiten heeft hij ook al weinig punten. Waarschijnlijk tref je hem met een uitstekende zeskaart schoppen en één of twee hartenhonneurs.

Opgave 10

		West	Noord	Oost	Zuid
		1♥	pas	2♥	pas
N	♠ 10 5 2 4♥	pas	pas	pas	
W O	♥ A 7 6 2				
Z	♦ 9 3				
	♣ V B 5 4				
♠ H B 9 4		Partner noord komt uit met ♦V.			
♥ H 4		De leider neemt met ♦A en laat ♥V doorlopen.			
♦ 8 7 6		U wint de slag met ♥H. Wat nu?			
♣ 10 9 8 7					

- A. Ik speel ♣ 10
 B. Ik speel ruiten
 C. Ik speel ♠4
 D. Ik speel ♠B

Oplossing:

		West	Noord	Oost	Zuid	
		1♥	pas	2♥	pas	
	♠ A 7 6	4♥	pas	pas	pas	
	♥ 8 3					
	♦ V B 10 5 4 2					
	♣ 6 2					
♠ V 8 3		♠ 10 5 2		Partner noord komt uit met ♦V.		
♥ V B 10 9 5	N	♥ A 7 6 2		De leider neemt met ♦A en laat ♥V doorlopen.		
♦ A H	W O	♦ 9 3		U wint de slag met ♥H. Wat nu?		
♣ A H 3	Z	♣ V B 5 4				
	♠ H B 9 4		A.	Ik speel ♣10	0 punten	
	♥ H 4		B.	Ik speel ruiten	0 punten	
	♦ 8 7 6		C.	Ik speel ♠4	3 punten	
	♣ 10 9 8 7		D.	Ik speel ♠B	5 punten	

De ♦V start van partner heeft onthuld dat west in het bezit is van ♦H. In ruiten valt dus niets te halen. Een switch is derhalve aangewezen. Daar noord met ♣AH in handen ongetwijfeld met ♣A was gestart, kun je één of beide klaverenhonneurs bij west plaatsen. Het gevaar is levensgroot dat west op de klaveren van dummy schoppens in zijn hand gaat weggooien. Er moet dus naar schoppen worden geswitcht, zoals zo vaak; naar het zwak van de tafel. De vraag is alleen welke schoppenkaart het beste is. Als noord ♠V of ♠AV heeft maakt het niets uit welke schoppen je naspeelt. En wanneer ♠AV bij west zitten zal alle moeite wel voor niets zijn. Cruciaal is de situatie waarin west ♠V en noord ♠A heeft (zie diagram). In dat geval met je ♠B naspelen. Wanneer je ♠4 switcht kan west klein leggen en moet noord de slag nemen met ♠A. De verdediging maakt dan alleen ♠AH. Een ♠B switch levert een extra slag op. West moet dekken met ♠V en noord wint met het aas. Hierna zit jij nog met ♠H9 achter de tien van dummy. Schoppensnaspel van noord levert nu drie schoppenslagen op. Je switcht dus naar ♠B in de hoop dat er drie schoppenslagen gemaakt kunnen worden. De zichtbaarheid van ♠10 in dummy maakt deze speelwijze vindbaar.

Opgave 11

West	Noord	Oost	Zuid	♠ 7 6 4
	1♦	1♠	2♣	♥ V 8 3
2♠	3♥	pas	??	♦ B 9
				♣ A H 6 4 2

Wat biedt u?

- A. pas   B. 3♠   C. 3SA   D. 4♣   E. 4♦   F. 4♥

Oplossing:

A. pas	0 punten
B. 3♠	5 punten
C. 3SA	0 punten
D. 4♣	2 punten
E. 4♦	2 punten
F. 4♥	3 punten

Na noords 3♥ zit je in een mancheforcing situatie. Passen mag dus niet! Zonder speciale afspraken belooft partner niet meer dan een vijfkaart ruiten en een vierkaart harten. Er is dus weinig aanleiding om voor de manche in één van zijn kleuren te kiezen. Het herhalen van de klaverkleur is ook niet aantrekkelijk; dat suggereert een zeskaart. Zonder bewezen fit ligt het meer voor de hand om een 3SA contract na te streven. 3SA bieden zonder stop in de kleur van de tegenpartij is echter een crime. Gelukkig kun je partner vragen om een dekking door een bod in de kleur van de tegenpartij te doen. 3♠ dus. 3♠ belooft geen overwaarde (de situatie is al mancheforcing) en zegt alleen maar dat je 3SA had geboden als je zelf een schoppende dekking had gehad. Zonder dekking vertelt partner iets naders over zijn verdeling. Als hij 4♦ biedt, staat hij aan het hoofd van 6♦+4♥. Je biedt dan 5♦. Biedt partner 4♣, dan heeft hij een driekaart klaveren (en dus een 1-4-5-3 verdeling) en bied je 5♣. Een 4♥ bod tot slot duidt op een 6-5 verdeling.

Opgave 12

		West	Noord	Oost	Zuid
N	♠ A 5	1♠	pas	2♦	pas
W O	♥ 10 7	2SA	pas	3SA	pas
Z	♦ A V B 10 8 7	pas	pas		
	♣ 7 5 4				

♠ 10 9 8 7 6
♥ A V 4 3
♦ H 6
♣ 10 3

Partner noord komt uit met ♣2.
West neemt uw ♣10 met de boer en laat ♦9 doorlopen voor uw heer.

Wat nu?

- A. Ik speel ♣ 3
B. Ik speel ♥3
C. Ik speel ♥A
D. Ik speel ♠10

Oplossing:

	♠ B	West	Noord	Oost	Zuid
	♥ H 9 8 2	1♠	pas	2♦	pas
	♦ 5 4 3	2SA	pas	3SA	pas
	♣ H 9 8 6 2	pas	pas		
♠ H V 4 3 2					
♥ B 6 5	N	♠ A 5	Partner noord komt uit met ♣2.		
♦ 9 2	W O	♥ 10 7	West neemt uw ♣10 met de boer en laat		
♣ A V B	Z	♦ A V B 10 8 7	♦9 doorlopen voor uw heer. Wat nu?		
		♣ 7 5 4			

♠ 10 9 8 7 6	A.	Ik speel ♣3	2 punten
♥ A V 4 3	B.	Ik speel ♥3	2 punten
♦ H 6	C.	Ik speel ♥A	5 punten
♣ 10 3	D.	Ik speel ♠10	0 punten

De keuze gaat tussen het doorspelen van partners kleur en het switchen naar harten. Met ♥H bij partner kun je vier hartenslagen oprapen voor één down (West heeft met zijn bieden een vierkaart harten ontkend). Heeft partner ♥H niet, dan is het beter om klaveren door te spelen. Het is immers mogelijk dat noord gestart is van ♣AV-vijfde en dan kan hij vier klaverslagen maken. Jij kunt niet weten of klaveren of harten goed is, maar je kunt wel beide kansen combineren. Leg ♥A op tafel. Wanneer noord de harten aansignaleert (zoals op het afgebeelde spel), speel je harten door. Na een afsignaal (west heeft dan ♥H), speel je klaveren in de hoop dat noord vier slagen in die kleur kan maken.

Opgave 13

West	Noord	Oost	Zuid	♠ A H 4
				♥ B 5 2
pas	pas	2♣	??	♦ A V 9 6 3
				♣ A B

Wat is uw bod?

- A. pas   B. dbl   C. 2♦   D. 2SA

Oplossing:

- A. pas   3 punten
 B. dbl   5 punten
 C. 2♦   2 punten
 D. 2SA   0 punten

Je was van plan om na een antwoord van partner in SA te jumpen. Nu dat bijbod is uitgebleven moet je rekening houden met nul punten aan de overkant. Tegenover een dermate zwakke hand moet je geen 2SA willen spelen. Aan de andere kant is pas wel erg timide. 2♦ is een optie, maar een vrijwillige kleurherhaling kun je beter voor een zeskaart reserveren. Het beste bod is doublet. Dit krachtaangevende informatieve doublet vraagt partner om mee te denken over de speelsoort. Hij zal een keuze maken tussen 2♦ (mogelijk op een driekaart), 2♥ en 2♠. Beide laatste biedingen beloven een vijfkaart of een vierkaart zonder enige ruitensteun.

Opgave 14

	West	Noord	Oost	Zuid
♠ B 9 2				1♠
♥ A V	pas	2♣	pas	3♣
♦ A 7 6 5	pas	3♠	pas	4♠
♣ A V 4 2	pas	4SA	pas	5♦
	pas	6♠	pas	pas
	pas			
N				
W O				
Z				

West komt uit met ♦V. U neemt met ♦H en incasseert ♠A, waaronder bij west de tien valt. Hoe gaat u verder?

- ♠ A H 7 5 3
 ♥ 7 5 4
 ♦ H
 ♣ H B 8 6

- A. Ik speel ♣ 6 naar dummy om ♠B te laten doorlopen
 B. Ik speel ♥4 naar ♥V
 C. Ik speel ♠3
 D. Ik sla ♠H

Oplossing:

	♠ B 9 2	West	Noord	Oost	Zuid
	♥ A V				1♠
	♦ A 7 6 5	pas	2♣	pas	3♣
	♣ A V 4 2	pas	3♠	pas	4♠
		pas	4SA	pas	5♦
♠ V 10		pas	6♠	pas	pas
♥ 10 8 6 2	N	♠ 8 6 4			
♦ V B 10 8 4	W O	♥ H B 9 3			
♣ 10 7	Z	♦ 9 3 2			
		♣ 9 5 3			

West komt uit met ♦V. U neemt met ♦H en incasseert ♠A, waaronder bij west de tien valt. Hoe gaat u verder?

- ♠ A H 7 5 3
 ♥ 7 5 4
 ♦ H
 ♣ H B 8 6

- A. Ik speel ♣ 6 naar dummy om ♠B te laten doorlopen   0 punten
 B. Ik speel ♥4 naar ♥V   5 punten
 C. Ik speel ♠3   2 punten
 D. Ik sla ♠H   1 punt

Het vallen van ♠10 zegt iets over het troefzitsel. Als west geen kunstje uithaalt, heeft hij ♠V10-sec of ♠10 sec. Met ♠V10-sec bij west moet je doorgaan met ♠H. Je verliest dan geen troefslag en kunt de hartensnit nemen voor een mogelijke overslag. Heeft west echter ♠10 sec, dan kost het slaan van ♠H je opeens twee troefslagen. Oost maakt niet alleen ♠V maar ook ♠8. Wie rekening houdt met dit zitsel kan oversteken naar noord en op ♠V snijden door ♠B te laten doorlopen. Je verliest dan altijd één troefslag, want ♠8 wordt bij een 4-1 zitsel onontkoombaar een slag. Verder heb je nog een verliezer in harten. Wanneer ♥H mis zit is die verliezer niet te vermijden. De beste speelwijze is om eerst de hartensnit te proberen. Zit deze verkeerd, dan mag je geen troefslag verliezen. De 'enige kans' is om ♠H te slaan. West moet dan maar V10-sec hebben (zoals in het diagram). Mocht ♥H goed zitten, dan kun je je een safety-play in schoppen veroorloven. In dat geval laat je ♠B doorlopen en vind je het niet zo erg als west ♠V maakt.

Opgave 15

West	Noord	Oost	Zuid	♠ A 5 4
				♥ H 8 6
pas	1♥	pas	1SA	♦ B 10 8 7
pas	2♦	pas	??	♣ A B 6

Wat is uw bod?

- A. pas   B. 2♥   C. 2SA

Oplossing:

- A. pas   5 punten
 B. 2♥   2 punten
 C. 2SA   0 punten

Noord toont een zwak spel en verkiest 2♦ boven 1SA. Hij kan een vijfkaart harten hebben, maar belooft deze geenszins. Je moet daarom passen. Via 2♥ kun je in een beter betalend 2♥ contract terecht komen, maar dat bod kan ook leiden tot een ridicule 2♥ of een te hoge 3♦.

♠ H V 3 2   Met deze noordhand is het spel van 1SA geen pretje. 2♦ is een stuk
 ♥ 9 7 5 3   gemakkelijker. 3♦ is daarentegen alweer gevaarlijk hoog.
 ♦ V 9 6 4
 ♣ 5

Opgave 16

	West	Noord	Oost	Zuid
				1SA
♠ A 9 7 6 5 4				
♥ H 8 3	pas	2♥ ¹	pas	2♠
♦ 7 2	pas	3♠	pas	4♠
♣ 6 5	pas	pas	pas	

N
 W O
 Z

1) Jacoby

West komt uit met ♣B, die u neemt met ♠A.
 Welke speelwijze volgt u?

♠ H 8 2
 ♥ 7 5
 ♦ A V 6 4
 ♣ A H 8 3

- A. Ik speel ♣ H en troef ♣3 af
 B. Ik speel ♥5
 C. Ik speel ♠H, ♠A en vervolgens ♦2 naar ♦V
 D. Ik speel ♠A, ♠H, ♣H en troef ♣3 af
 E. Ik speel ♠A, ♠H en vervolgens ♥5

Oplossing:

♠ A 9 7 6 5 4	West	Noord	Oost	Zuid
♥ H 8 3				1SA
♦ 7 2	pas	2♥	pas	2♠
♣ 6 5	pas	3♠	pas	4♠
	pas	pas	pas	

♠ V 10 3   ♠ B
 ♥ A B 9 2   N   ♥ V 10 6 4
 ♦ H 9 3   W O   ♦ B 10 8 5
 ♣ B 10 9   Z   ♣ V 7 4 2

West komt uit met ♣B, die u neemt met ♠A.
 Welke speelwijze volgt u?.

♠ H 8 2
 ♥ 7 5
 ♦ A V 6 4
 ♣ A H 8 3

- A. Ik speel ♣ H en troef ♣3 af   0 punten
 B. Ik speel ♥5   5 punten
 C. Ik speel ♠H, ♠A en vervolgens ♦2 naar ♦V   1 punt
 D. Ik speel ♠A, ♠H, ♣H en troef ♣3 af   0 punten
 E. Ik speel ♠A, ♠H en vervolgens ♥5   2 punten

Wanneer de ontbrekende schoppens 2-2 verdeeld zitten, verlies je hooguit twee hartens (met ♥A mis) en ♦H. Dan kan je dus weinig gebeuren. Bij een 3-1 zitsel in troef mis je een troefslag en moet of ♥A of ♦H goed zitten. Maar zelfs dan ben je er nog niet, omdat ook dummy's derde harten verloren zou kunnen gaan. Die moet je in de hand zien te troeven. Niet goed is om eerst ♠AH te spelen. Dan bestaat het gevaar dat de speler met de driekaart troef je laatste schoppen kan weghalen wanneer hij met harten aan slag komt. Het beste is om direct harten te spelen. Of ♥A nu goed zit of niet, je bent altijd in de gelegenheid om de derde harten in de hand te troeven. In het afgebeelde spel zit ♥A bij west en gaat het allemaal vanzelf. Mocht ♥A bij oost zitten, dan moet je zo spoedig mogelijk ook de tweede harten afgeven. Verder moet je dan hopen op ♦H bij oost.

Opgave 17

West	Noord	Oost	Zuid	♠ V 10 7 6 4
	1♥	pas	1♠	♥ 4 2
pas	2♦	pas	??	♦ B 7
				♣ A B 8 5

Wat biedt u?

- A. pas   B. 2♥   C. 2♠   D. 2SA

Oplossing:

- A. pas   0 punten
 B. 2♥   5 punten
 C. 2♠   2 punten
 D. 2SA   1 punt

Een voorbeeld van preferentie aangeven. Tegenover noords meest waarschijnlijke verdeling, vijf hartens en vier ruitens, is 2♥ te verkiezen boven 2♦. Noord kan ook wel een 5-5 hebben, maar het is verstandig om uit te gaan van de minimale verdeling. De kracht van noord is enigszins duister. Het enige wat je weet is dat hij geen 18-19 punten heeft: dan had hij 3♦ herboden. 2SA is overboden, dat belooft 10-11 punten en is niet zozeer een 'afwijzing' van noords kleuren als wel een concrete uitnodiging voor 3SA. 2♠ is een iets beter bod dan 2SA, maar tegenover korte schoppens bij partner is 2♠ niet goed speelbaar. Met overwaarde zal oost na 2♥ nog een bod doen. Met een driekaart schoppen zal hij bijvoorbeeld 2♠ bieden en dan komt 4♠ opeens in zicht. Reden te meer om niet op 2♦ te passen.

Opgave 18

	West	Noord	Oost	Zuid
♠ 7 4				1SA
♥ A V B 3	pas	2♣	pas	2♦
♦ H 9 3 2	pas	3SA	pas	pas
♣ 6 5 4	pas			

N
 W O
 Z

West komt uit met ♠2. U neemt oosts vrouw met de heer.
 Hoe gaat u verder?

- ♠ H B 5
 ♥ H 7 2
 ♦ A 10
 ♣ A 8 7 3 2

- A. Ik speel ♣2
 B. Ik speel ♣A en dan ♣2
 C. Ik speel ♥2 naar ♥V
 D. Ik speel vier keer harten

Oplossing:

♠ 7 4	West	Noord	Oost	Zuid
♥ A V B 3				1SA
♦ H 9 3 2	pas	2♣	pas	2♦
♣ 6 5 4	pas	3SA	pas	pas
	pas			

- ♠ A 10 8 6 2
 ♥ 10 6 5
 ♦ V 8 5 4
 ♣ B

N
 W O
 Z

- ♠ V 9 3
 ♥ 9 8 4
 ♦ B 7 6
 ♣ H V 10 9

West komt uit met ♠2. U neemt oosts vrouw met de heer.
 Hoe gaat u verder?

- ♠ H B 5
 ♥ H 7 2
 ♦ A 10
 ♣ A 8 7 3 2

- A. Ik speel ♣2   0 punten
 B. Ik speel ♣A en dan ♣2   0 punten
 C. Ik speel ♥2 naar ♥V   5 punten
 D. Ik speel vier keer harten   0 punten

Je hebt acht vaste slagen en moet dus op zoek gaan naar een negende. Het verloop van de eerste slag verraadt veel over het schoppenzitsel. West is gezien de uitkomst en het bijspelen van oost in het bezit van ♠A. Waarschijnlijk zit de kleur 4-4 of 5-3 verdeeld. Daar west nog met ♠A achter jouw boer zit is het zaak om oost niet aan slag te laten komen. Die zou immers door je ♠B heen kunnen spelen. Wanneer je de klaverkleur gaat ontwikkelen is de kans klein dat je oost van slag kunt houden. Bovendien moet je minstens tweemaal van slag alvorens de klaveren ontwikkeld zijn. Je dreigt dan twee klaveren en minstens drie schoppens te verliezen. Het is daarom verstandiger om wat met de ruitenkleur te doen. Die kleur kun je het beste vanuit noord aanspelen: ♦2 naar ♦10. Wanneer west wint met ♦B of ♦V kan hij geen schoppens spelen zonder jou ♠B cadeau te doen (doet hij dat wel, dan is je contract meteen gemaakt). Wanneer west een andere kleur naspeelt kun je ♦A incasseren en oversteken in harten om ♦H op te rapen. Bij het gegeven zitsel valt ♦B en wordt ♦9 je negende slag. Om de ruitenkleur op de juiste wijze aan te spelen moet je in slag twee oversteken in harten om een kleine ruit naar de tien te spelen. De andere hartenhonneurs houd je als entrees achter de hand. Vier keer harten spelen is dus niet goed. De eerste slag duiken is evenmin een goed idee. Oost speelt gewoon schoppen door en west houdt ♠A een rondje op. Je krijgt dan te maken met twee gevaarlijke tegenstanders. Eén is al genoeg!

Opgave 19

West	Noord	Oost	Zuid	♠ 10 8 6
				♥ V 7
1♠	dbl ¹	pas	??	♦ A H 9 8
				♣ A 7 5 2

1) negatief: vierkaart harten

Wat biedt u nu?

A. pas   B. 1SA   C. 2♣   D. 2♦

Oplossing:

A. pas   0 punten
 B. 1SA   5 punten
 C. 2♣   1 punt
 D. 2♦   0 punten

Pas zou een tragische vergissing zijn. Partners doublet is negatief en toont een vierkaart harten. Het bieden behoort op dezelfde wijze verder te gaan als na een 1♥ antwoord van noord. Na 1♣ - 1♥ is je normale herbieiding 1SA, aangevende een minimale SA-hand zonder hartensteun. Er is echter 1♠ tussengeboden en het ontbreken van de schoppendekking zou je ervan kunnen weerhouden om 1SA te herbidden. Toch is dat bij gebrek aan alternatieven het beste bod. Voor 2♦, een reversebod, heb je nu eenmaal overwaarde nodig (en een 5-4 verdeling). In vroeger tijden beloofde het negatieve doublet lengte in beide ongeboden kleuren. In dat geval is 2♦ wel geoorloofd. Tegenwoordig is het negatieve doublet zuiver gericht op de ongeboden hoge kleur. 2♦ is daardoor geen steunbod, maar een nieuwe hogere kleur op tweenniveau, reverse dus. Met 18-19 punten en een SA-verdeling moet je zonder schoppenstop een 2SA rebid vermijden. Het beste bod is dan 2♠, vragend om een schoppenstop.

Opgave 20

		West	Noord	Oost	Zuid
		1♦	pas	1♥	dbl
		1SA	pas	pas	pas
N	♠ V 6 4				
W	♥ H B 9 3 2				
O	♦ 7 5 2				
Z	♣ V 3				

♠ A B 10 9
 ♥ V 6
 ♦ 8 4 3
 ♣ A H B 2

Noord komt uit met ♠8. In dummy wordt ♠4 bijgespeeld en uw ♠9 verliest aan wests heer.

De leider speelt ♦AHV. Iedereen bekent op ♦AH, maar op ♦V gooit noord ♣4 af. Er volgen nog twee ruitens. Welke twee kaarten ruimt u op?

A) ♣2 en ♥6   B) ♣2 en ♥V   C. ♣2 en ♠10   D. ♣B en ♥6
 E) ♥6 en ♥V   F) ♥6 en ♠10   G) ♠10 en ♠B

Oplossing:

		West	Noord	Oost	Zuid
		1♦	pas	1♥	dbl
		1SA	pas	pas	pas
	♠ 8 3 2				
	♥ A 10 8 7				
	♦ B 6				
	♣ 8 7 6 4				
♠ H 7 5		♠ V 6 4			
♥ 5 4	N	♥ H B 9 3 2			
♦ A H V 10 9	W O	♦ 7 5 2			
♣ 10 9 5	Z	♣ V 3			

Noord komt uit met ♠8. In dummy wordt ♠4 bijgespeeld en uw ♠9 verliest aan wests heer. De leider speelt ♦AHV. Iedereen bekent op ♦AH, maar op ♦V gooit noord ♣4 af. Er volgen nog twee ruitens. Welke twee kaarten ruimt u op?

♠ A B 10 9	A. ♣2 en ♥6	4 punten
♥ V 6	B. ♣2 en ♥V	5 punten
♦ 8 4 3	C. ♣2 en ♠10	0 punten
♣ A H B 2	D. ♣B en ♥6	1 punt
	E. ♥6 en ♥V	0 punten
	F. ♥6 en ♠10	1 punt
	G. ♠10 en ♠B	0 punten

West beloofde met zijn 1SA herbieiding 12-14 punten. Hij heeft inmiddels ♠H en ♦AHV laten zien en kan derhalve niet ook nog ♥A hebben. Die kaart zit dus bij partner noord. ♥A is meteen een entree om partner nogmaals schoppen te laten spelen, door ♠V heen naar jouw vork toe. Er gloren dus vier klaverslagen, drie schoppenlagen en ♥A voor de verdediging. Twee down is echter te mooi om waar te zijn, want west begint met de eerste zes slagen (♠H en vijf ruitens) op te rapen. Nu is het een kwestie van goed afgooien om de leider niet met zijn contract te laten ontsnappen. Want vergis je niet, het kan gemakkelijk fout gaan. Wanneer je afstand doet van twee zwarte kaarten gooi je twee slagen weg en is het goed mogelijk dat de leider nog ♥H maakt. En ook het afgooien van twee hartens is niet goed. De leider kan je dan met klaveren aan slag brengen, waardoor je gedwongen wordt om schoppen naar de vrouw toe te spelen. Je moet dus één harten en één zwarte kaart afgooien. De zwarte kaart moet ♣2 zijn. Wanneer je ♠10 afgooit, speelt partner misschien klaveren in plaats van schoppen nadat hij met ♥A aan slag gekomen is. Je moet dan toch weer ♠V komen inleveren. Ook de rode kaart die je afgooit is van belang. Waarschijnlijk zal de leider na het incasseren van de ruitens harten spelen. Noord moet dan niet tweede hand laag spelen. Dat kun je hem duidelijk maken door ♥V weg te gooien. Noord kan dan niet meer denken dat de leider voor zijn contract het hartenzitsel moet raden en zal direct het aas nemen. En dat is precies wat jij wilt!

Opgave 21

West	Noord	Oost	Zuid	♠ V 6 3
			1♥	♥ A 9 8 6 4
pas	1♠	pas	2♦	♦ A H V 7 5
pas	2SA	pas	??	♣ -

Op welk bod valt uw keuze?

- A. 3♣   B. 3♦   C. 3♠   D. 3SA

Oplossing:

- A. 3♣   1 punt
 B. 3♦   2 punten
 C. 3♠   5 punten
 D. 3SA   3 punten

2SA belooft ongeveer 10 punten en is inviterend voor de manche. Die uitnodiging neem je natuurlijk graag aan. Het is echter nog onduidelijk wat de beste speelsoort is. Daar partner met 2SA een driekaart harten heeft ontkend, komen er drie manches in aanmerking: 4♠ (als noord een vijfkaart schoppen heeft), 5♦ (als noord geen goede klaverdekking heeft) of 3SA (als noords klaverstop afdoende is). Op 2SA is 3♦ niet forcing, dat bod moet je dus niet doen. 3♠ is wel forcing. Dat bod vraagt noord om met een vijfkaart schoppen 4♠ te bieden, en anders 3SA met een deugdelijke klaverdekking. 3♠ lijkt dus het beste bod in de zoektocht naar de juiste speelsoort.

Met 3SA hak je te vroeg een knoop door. Het bod van 3♣ lijkt goed als vierde kleur conventie. Deze conventie geldt echter niet na een SA-bod en geeft in deze biedsituatie een vierkaart klaveren aan (en dus een 0-5-4-4 verdeling). Dat zal partner op het verkeerde been zetten!

Opgave 22

		West	Noord	Oost	Zuid
				1♦	pas
		1♥	pas	4♥	pas
N	♠ A 8 4	pas	pas		
W O	♥ H V B 7				
Z	♦ H V 10 5				
	♣ H 2				

- ♠ H V
 ♥ A 2
 ♦ 8 6 3 2
 ♣ 10 9 6 4 3

Noord komt uit met ♠7. In dummy wordt ♠4 bijgespeeld en zuid wint de slag met ♠H. Zuid speelt ♠V na voor het aas van dummy (west speelt ♠3 en ♠6 bij, noord in de tweede ronde ♠10). De voorgespeelde ♥H wint zuid met ♥A om klaveren in te spelen. Wat heeft zuid tot dusverre fout gedaan?

- A) Hij had in de eerste slag ♠V moeten leggen.
 B) Hij had al in de tweede slag klaveren moeten spelen.
 C) Hij had in de tweede slag naar ruiten moeten switchen.
 D) Hij had ♥A moeten ophouden.
 E) Hij had na ♥A geen klaveren maar ruiten moeten spelen.

Oplossing:

	♠ 10 7 5 2	West	Noord	Oost	Zuid
	♥ 6 5			1♦	pas
	♦ A 9 4	1♥	pas	4♥	pas
	♣ B 8 7 5	pas	pas		
♠ B 9 6 3		♠ A 8 4	Noord komt uit met ♠7. In dummy wordt ♠4		
♥ 10 9 8 4 3	N	♥ H V B 7	bijgespeeld en zuid wint de slag met ♠H.		
♦ B 7	W O	♦ H V 10 5	Zuid speelt ♠V na voor het aas van dummy (west		
♣ A V	Z	♣ H 2	speelt ♠3 en ♠6 bij, noord in de tweede ronde		
			♠10). De voorgespeelde ♥H wint zuid met ♥A om		
	♠ H V		klaveren in te spelen.		
	♥ A 2				
	♦ 8 6 3 2				
	♣ 10 9 6 4 3				

Wat heeft zuid tot dusverre fout gedaan?

- A) Hij had in de eerste slag ♠V moeten leggen.   1 punt
 B) Hij had al in de tweede slag klaveren moeten spelen.   1 punt
 C) Hij had in de tweede slag naar ruiten moeten switchen.   0 punten
 D) Hij had ♥A moeten ophouden.   0 punten
 E) Hij had na ♥A geen klaveren maar ruiten moeten spelen.   5 punten

De derde man speelt normaliter de laagste van een serie honneurs bij. In dit geval was het een uitstekend idee van zuid om de schoppenhonneurs in 'omgekeerde' volgorde te spelen. Dit duidde op het bezit van ♠HV-sec. De uitkomer kan dezelfde strategie toepassen met aas-heer sec: door uit te komen met de heer en te vervolgen met het aas wordt partner attent gemaakt op de mogelijkheid van een introever.

Op ♠V dient noord aan te geven in welke kleur hij aan slag gebracht kan worden. In het gegeven spel heeft noord ♠10 bijgespeeld. Dit wijst op een entree in de hoogste van de twee overgebleven kleuren (hier ruiten en klaveren). Aan slag met ♥A had zuid op grond van dit Lavinthal signaal dus ruiten moeten spelen. Hierna velt de schoppenaftroever het vonnis over 4♥. Maar wat deed onze zuid? Die speelde klaveren na! Tja, en toen was 4♥ weer gemaakt.

Opgave 23

West	Noord	Oost	Zuid	♠ H 5
1♦	2♣	2♦	pas	♥ B 8 6 4 2
pas	2♠	pas	??	♦ B 7 5 2
				♣ 10 3

Wat is uw bod?

- A. pas   B. 2SA   C. 3♣   D. 3♥

Oplossing:

- A. pas   1 punt
 B. 2SA   2 punten
 C. 3♣   5 punten
 D. 3♥   0 punten

Partner biedt twee keer in zijn eentje. Hij moet dus een behoorlijke hand hebben, wat je trouwens ook kunt opmaken uit het feit dat OW in 2♦ zijn afgestopt. Tevens mag je bij partner een singleton ruiten verwachten (de tegenpartij zal er wel acht samen hebben). Uit het feit dat partner op geen enkel moment een informatiedoublet heeft gegeven kun je concluderen dat hij kort in harten is. Partners bieden wijst derhalve sterk op een zeskaart klaveren en een vierkaart schoppen. Het is duidelijk dat je hem niet in zijn tweede kleur moet laten zitten. Het beste is om met 3♣ voorkeur te geven. Bied geen 3♥; die kleur heeft partner niet. Bied ook geen 2SA. Je hebt wel wat in ruiten, maar tegenover partners singleton stop je die kleur niet. Een hand die goed bij partners bieden past:

- ♠ A V 7 3
 ♥ 5 3
 ♦ 3
 ♣ A H 9 8 5 4

Opgave 24

♠ A 4		West	Noord	Oost	Zuid
♥ A B 5 3 2		2♦ ¹	pas	1SA	pas
♦ V 9 8 6	N	3SA	pas	2♥	pas
♣ 9 7	W O Z			pas	pas

1) Jacoby transfer

- ♠ H 7 2
 ♥ 6 4
 ♦ 7 4 3 2
 ♣ 10 6 4 2

U besluit uit te komen met ♠2. In dummy wordt ♠4 bijgespeeld. Partner wint de slag met ♠V en speelt ♠6 na. Oost bekent achtereenvolgens met ♠5 en ♠8. Welke kaart speelt u bij?

- A) ♠7
 B) ♠H

Oplossing:

- ♠ V 10 9 3
 ♥ H V 9 8
 ♦ 5
 ♣ V B 3

West	Noord	Oost	Zuid
2♦	pas	1SA	pas
3SA	pas	2♥	pas
		pas	pas

- ♠ A 4
 ♥ A B 5 3 2
 ♦ V 9 8 6
 ♣ 9 7

N
 W O
 Z

- ♠ B 8 5
 ♥ 10 7
 ♦ A H B 10
 ♣ A H 8 5

U besluit uit te komen met ♠2. In dummy wordt ♠4 bijgespeeld. Partner wint de slag met ♠V en speelt ♠6 na. Oost bekent achtereenvolgens met ♠5 en ♠8. Welke kaart speelt u bij?

- ♠ H 7 2
 ♥ 6 4
 ♦ 7 4 3 2
 ♣ 10 6 4 2

- A) ♠7   5 punten
 B) ♠H   0 punten

Hier is eenvoudig het kenmerk van het ware. Een vaste regel is dat de derde man van een serie honneurs zijn laagste bijspeelt. Noords ♠V ontkent derhalve het bezit van ♠B. Wanneer je in de tweede slag ter blokkade ♠H bijspeelt schenk je oost dus een extra schoppen slag. En misschien is dat wel zijn negende slag, zoals in het diagram. Je dient dus ♠7 bij te spelen.

Opgave 25

West	Noord	Oost	Zuid	♠ 8
2♦	pas	1♦	2♣	♥ H 9 7 3
		pas	??	♦ 7 4
				♣ A H 8 6 4 2

Wat is uw bod?

- A. pas   B. dbl   C. 2♥   D. 3♣

Oplossing:

- A. pas 2 punten
- B. dbl 0 punten
- C. 2♥ 5 punten
- D. 3♣ 1 punt

Het niet al te sterke bieden van de tegenstanders indiceert dat partner aardig wat punten moet hebben. Toch heeft hij niet geboden, kennelijk omdat hij weinig klaversteun heeft. Op grond van je verdeling kan er bij jou nog wel een bodje af. 3♣ is echter wat unilateraal. Het 2♣ volgbod toonde al een behoorlijke klaverkleur. Het is beter om de hartenkleur aan te bieden. Een vierkaart harten bij partner is heel goed mogelijk. Bied daarom 2♥. Geef in ieder geval geen doublet, dan komt partner zo goed als zeker met een onwelkome 2♠. Als noord geen hartensteun heeft, zal hij corrigeren naar 3♣. Het is heel goed mogelijk dat de tegenstanders nog naar 3♦ gaan. Dan heb je ze eentje gelift, en 3♦ speel je nu eenmaal eerder down dan 2♦.

Opgave 26

	West	Noord	Oost	Zuid
			2SA	pas
♠ 8 5 3	3SA	pas	pas	pas
♥ 10 5	N			
♦ B 7 4	W O			
♣ H 9 8 6 2	Z			

U komt uit met ♥3, die via ♥5 en ♥7 voor de boer van oost is. De leider vervolgt met een kleine klaveren naar de heer. In de tweede klaverronde gooit partner ♠4 af. Oost legt ♣B en u neemt met de vrouw. Welke kaart kunt u het beste naspelen?

- A) ♦H
- B) ♥4
- C) ♥V
- D) ♠2

Oplossing:

	West	Noord	Oost	Zuid
			2SA	pas
♠ B 10 7 6 4	3SA	pas	pas	pas
♥ 8 7 2				
♦ A V 10 3				
♣ 5				

U komt uit met ♥3, die via ♥5 en ♥7 voor de boer van oost is. De leider vervolgt met een kleine klaveren naar de heer. In de tweede klaverronde gooit partner ♠4 af. De leider legt ♣B en u neemt met de vrouw. Welke kaart kunt u het beste naspelen?

	N	♠ A H
♠ 8 5 3		♥ A H B
♥ 10 5	W O	♦ 9 8 6 2
♦ B 7 4	Z	♣ A B 4 3
♣ H 9 8 6 2		

- ♠ V 9 2
- ♥ V 9 6 4 3
- ♦ H 5
- ♣ V 10 7

- A) ♦H 5 punten
- B) ♥4 0 punten
- C) ♥V 0 punten
- D) ♠2 1 punt

Harten doorspelen kan niet goed zijn. De eerste slag spreekt boekdelen: partner reikte daarin niet verder dan ♥7. Dit bewijst dat de leider ♥AHB heeft, want noord moet als derde man doen wat hij kan. Daar de klaverkleur reeds vrij is en oost in de bieding 20-22 punten heeft aangegeven, is er haast geboden met het maken van de slagen. Een switch is derhalve aangewezen. Het afgooien van ♠4 door noord is een signaal in schoppen. Uit die kleur kan het dus ook al niet komen. Al wegstrepende blijft er maar één kleur over: ruiten. Leg ♦H op tafel! Wie weet heeft partner ♦AV-vijfde of ♦AV10x. Hoop doet leven.

Opgave 27

West	Noord	Oost	Zuid	♠ H 7 3
1♠	dbl	pas	2♦	♥ 6 4
pas	3♦	pas	??	♦ H B 8 6 4
				♣ 9 6 5

Owat is uw bod?

- A. pas
- B. 3♠
- C. 3SA
- D. 5♦

Oplossing:

- A. pas 0 punten
- B. 3♠ 2 punten
- C. 3SA 5 punten
- D. 5♦ 3 punten

Noords 3♦ is een sterk bod. Hij is immers bereid om tegenover een hand met nul punten (die had jij kunnen hebben) op drieniveau te spelen. Jij bent maximaal voor je 2♦ bod (met een fractie meer was 3♦ geantwoord). Een gang naar de manche is derhalve logisch. Bij de keuze tussen 3SA en 5♦ pleit je schoppendeckering voor 3SA. Na een eventuele schoppenstart levert ♠H direct een slag op. De vijfkaart ruiten zal behulpzaam zijn voor negen snelle slagen. In 5♦ is het maar de vraag of ♠H een slag wordt en moet je bovendien twee slagen meer maken dan in 3SA.

- ♠ 6 5
  - ♥ A H 7 2
  - ♦ A V 9 7
  - ♣ A B 4
- Dit kan partners hand zijn. In 3SA heb je na een schoppenstart negen slagen voor het oplepelen. 5♦ is daarentegen vrijwel kansloos. West zal met ♠AV-vijfde wel van die kleur afblijven. Je gaat dan twee schoppenlagen verliezen.

Opgave 28

		West	Noord	Oost	Zuid
		1♥	pas	3♥	pas
		pas	pas		
	♠ 8 4				
N	♥ V 10 8 7				
W O	♦ B 10 8	Partner noord komt uit met ♠V.		Hoe stelt u zich het tegenspel voor?	
Z	♣ A H B 3				
		A) ♠A, ♦2			
♠ A 7 5 2		B) ♠A, ♦9			
♥ A 9 5		C) ♠A, ♥5			
♦ 9 7 6 4 3 2		D) ♠A, ♥A, ♥5			
♣ -		E) ♠2			

Oplissing:

		West	Noord	Oost	Zuid
		1♥	pas	3♥	pas
		pas	pas		
	♠ V B 9 6				
	♥ 3				
	♦ A V 5				
	♣ 10 8 5 4 2				
		Partner noord komt uit met ♠V.		Hoe stelt u zich het tegenspel voor?	
♠ H 10 3		♠ 8 4			
♥ H B 6 4 2	N	♥ V 10 8 7			
♦ H	W O	♦ B 10 8			
♣ V 9 7 6	Z	♣ A H B 3			
		A) ♠A, ♦2		0 punten	
	♠ A 7 5 2	B) ♠A, ♦9		1 punt	
	♥ A 9 5	C) ♠A, ♥5		0 punten	
	♦ 9 7 6 4 3 2	D) ♠A, ♥A, ♥5		0 punten	
	♣ -	E) ♠2		5 punten	

Partners uitkomstkaart kun je lezen als zijnde van ♠VB. ♠V-sec of ♠V-tweede is uitgesloten; west zou dan tenminste een vijfkaart schoppen hebben en dat is in tegenspraak met het biedverloop. De beste downkansen liggen in het spelen op aftroevers. Gunstig is dat je troefaas hebt, daardoor kan west niet meteen al je kleine troeven weghalen. Om twee aftroevers te realiseren heb je twee entrees bij partner nodig. Eén zal in ruiten moeten zitten, de ander kun je realiseren door de eerste slag te duiken. West moet ♠H nemen en zal harten spelen voor jouw aas. Nu speel je onder ♠A uit naar noords belofde ♠B. Vervolgens is het aan partner om uit te werken waarom je hem op deze wijze aan slag hebt gebracht. De enige plausible reden is dat je op zoek bent naar klaverintroevers. Noord zal het klavernaspel dan wel vinden. Jij troeft en speelt ruiten in de hoop dat hij nogmaals aan slag komt. In het diagram wordt je inzicht rijkelijk beloond.

Opgave 29

West	Noord	Oost	Zuid	♠ V 8 6 3
1♦	1♥	pas	??	♥ B
				♦ A 4
				♣ H V 9 8 7 6

Wat biedt u nu?

- A. 1♠   B. 2♣   C. 2♦   D. 2SA   E. 3♣

Oplissing:

- A. 1♠   0 punten
 B. 2♣   5 punten
 C. 2♦   1 punt
 D. 2SA   2 punten
 E. 3♣   1 punt

Je hebt voldoende in huis om te reageren op partners volgbod. De manche is mogelijk als partner overwaarde met wat klaveraansluiting heeft. Ook is het mogelijk dat er beter een deelscore in klaveren dan in harten kan worden gespeeld. Om dit alles uit te vinden moet 2♣ worden geboden. Dit belooft ten minste een behoorlijke vijfkaart klaveren en ontkent hartensteun. 2♣ is gelukkig niet forcing, want er zijn genoeg noordhanden te verzinnen waarbij je echt niet in een hoger contract dan 2♣ moet zitten. De kracht van 2♣ is enigszins onbestemd. In ieder geval belooft je een aardige hand (met zwakke handen moet op 1♥ worden gepast). Laten we zeggen dat je vanaf een punt of negen dit voorstel tot contractverbetering kunt doen. Omdat het bod non-forcing is, mag je niet erg sterk zijn. Zestien punten is duidelijk te veel voor 2♣. Met een dergelijke sterke hand moet je een direct manchebod plaatsen of een bod in de kleur van de tegenpartij doen. Hier is 2♦ overdreven. Ook 3♣ is mancheforcing en een overbieding. Er is overigens een stroming die zo'n sprongantwoord als inviterend met een goede zeskaart voorstaat. Dat zou hier goed van pas komen. 2SA geeft je kracht wel aardig weer, maar dit is geen hand om SA mee te bieden. Het minst goede bod is 1♠. Na een volgbod van partner belooft het bieden van een nieuwe kleur ten minste een vijfkaart.

♠ 7 4   Tegenover deze minimale noordhand is 2♣ een prima contract. Je zou er toch niet aan moeten denken om 1♠ te spelen! (noord zal zowel op 1♠ als 2♣ passen). Met wat extra kracht zal noord nog wat doen. Wanneer hij ♦H erbij heeft zal noord op 2♣ 2SA bieden. Dat wordt dan door jou verhoogd naar 3SA.

♥ A H 8 6 4
 ♦ 7 6 3 2
 ♣ B 4

Opgave 30

		West	Noord	Oost	Zuid
					1♦
	♠ A V 6 3 2	1♥	pas	1♠	2♦
N	♥ H B	2♥	pas	4♥	pas
W O	♦ 9 3	pas	pas		
Z	♣ H V 10 6				

♠ 10 8 7 5
♥ A 2
♦ A H B 10 7 5
♣ 8

Noord komt uit met ♦2. U neemt met ♦H (west ♦4) en incasseert ook ♦A (west ♦6, noord ♦8).
Wat moet u naspelen?

- A) ♣8   B) ruiten   C) ♥2   D) ♥A   E) schoppen

Oplossing:

		West	Noord	Oost	Zuid
					1♦
	♠ B 9 4	1♥	pas	1♠	2♦
	♥ 10 7 4	2♥	pas	4♥	pas
	♦ V 8 2	pas	pas		
	♣ B 7 5 4				

♠ H		♠ A V 6 3 2	
♥ V 9 8 6 5 3	N	♥ H B	Noord komt uit met ♦2. U neemt met ♦H (west ♦4)
♦ 6 4	W O	♦ 9 3	en incasseert ook ♦A (west ♦6, noord ♦8).
♣ A 9 3 2	Z	♣ H V 10 6	Wat moet u naspelen.

♠ 10 8 7 5	A) ♣8	0 punten
♥ A 2	B) ruiten	5 punten
♦ A H B 10 7 5	C) ♥2	0 punten
♣ 8	D) ♥A	0 punten
	E) schoppen	0 punten

Aan de eerste twee ruitenslagen viel te zien dat noord ♦V-derde heeft (van een doubleton zou hij met de hoogste ruiten zijn gestart). ♣A zit gezien het bieden vrijwel zeker bij west. Een eventuele ♠H van partner zit op snit. Er valt na ♦AH dus niets meer in de zijkleuren te halen. De beste kans op down ligt in een tweede troefslag. In dat kader kun je het beste voor de derde keer ruiten spelen. West zal troeven en harten spelen. Je duikt de eerste harten, maar neemt de tweede. Dan volgt een vierde rondje ruiten. Kijk nu wat er gebeurt: partners ♥10 promoveert tot slag! Troeft west laag, dan troeft noord over. Troeft west met ♥V, dan is ♥10 de hoogste troef geworden. Had u dat in de praktijk gevonden? Hoe langer je erover nadenkt, hoe meer je ervan overtuigd zou moeten raken dat steeds ruiten spelen de enige downkans is.

Opgave 31

West	Noord	Oost	Zuid	♠ -
1♣	1♠	pas	??	♥ B 9 8 6
				♦ 10 9 7 6 4 3 2
				♣ H 4

Hoe redt u zich hieruit?

- A. pas   B. 1SA   C. 2♦   D. 3♦

Oplossing:

A. pas	5 punten
B. 1SA	0 punten
C. 2♦	1 punt
D. 3♦	0 punten

Dit is niet het moment om strijdend ten onder te gaan. Met elk bod beloof je aanzienlijk meer dan je hebt, en de bieding kan dan gemakkelijk escaleren. Voor 1SA en 2♦ heb je een punt of tien nodig. 3♦ kan alleen wanneer je de afwijkende afspraak hebt dat een sprongantwoord in een nieuwe kleur preëemptief is (standaard is het uitnodigend voor de manche). Hoewel een schoppencontract weinig aantrekkelijk is, moet je het toch bij 1♠ laten. De kans is echter groot dat het bieden nog niet afgelopen is. Met veel overwaarde zal de openaar nogmaals bieden. Een andere mogelijkheid is dat oost tegenzit in schoppen en een strafpas heeft gegeven. In dat geval zal west de bieding openhouden met een doublet. Na tweemaal pas kun je dan alsnog weglopen naar 2♦, nu zonder enige kracht te beloven.

		West	Noord	Oost	Zuid
		1♣	1♠	pas ¹	pas
	♠ A H 8 7 2	dbl ²	pas	pas ³	2♦
	♥ H 7 3				
	♦ B				
	♣ B 9 6 5				

♠ B 6		♠ V 10 9 5 4 3	(1) strafpas
♥ A 5 4 2	N	♥ V 10	(2) verplicht met korte schoppens
♦ A H 8	W O	♦ V 5	(3) concretiseert de strafpas
♣ V 10 8 7	Z	♣ A 3 2	

♠ -		Hier bereik je wat je wilde: zo laag mogelijk
♥ B 9 8 6		in ruiten eindigen.
♦ 10 9 7 6 4 3 2		
♣ H 4		

Opgave 32

	West	Noord	Oost	Zuid
♠ A V		1♥	pas	2♠
♥ A H 7 6 2	pas	3♠	pas	4SA
♦ 8 6 5	pas	5♥	pas	5SA
♣ 7 4 2	pas	6♦	pas	6♠
		pas	pas	

N
W O
Z

West komt uit met ♦H. U neemt met ♦A en gaat direct op de hartens af. Na ♥A, ♥H en ♥2 hoog getroefd ontvangt u het goede nieuws dat de hartens van OW 3-3 zitten. Hoe gaat u verder?

- ♠ H B 10 7 4 3 2
- ♥ 8 3
- ♦ A 3
- ♣ A 5

- A) ik speel ♠A en speel een vrije harten
- B) ik speel ♠AV

Oplossing:

	♠ A V		West	Noord	Oost	Zuid
	♥ A H 7 6 2			1♥	pas	2♠
	♦ 8 6 5		pas	3♠	pas	4SA
	♣ 7 4 2		pas	5♥	pas	5SA
			pas	6♦	pas	6♠
			pas	pas	pas	
♠ 8 6 5		♠ 9				
♥ V 10 9	N	♥ B 5 4				
♦ H V 10 7	W O	♦ B 9 4 2	West komt uit met ♦H. U neemt met ♦A en			
♣ V 9 3	Z	♣ H B 10 8 6	gaat direct op de hartens af. Na ♥A, ♥H en ♥2			
			hoog getroefd ontvangt u het goede nieuws dat			
	♠ H B 10 7 4 3 2		de hartens van OW 3-3 zitten.			
	♥ 8 3		Hoe gaat u verder?			
	♦ A 3					
	♣ A 5					

- A. ik speel ♠A gevolgd door een vrije harten 5 punten
- B. ik speel ♠AV 0 punten

Met de uitstaande schoppens 2-2 maak je groot slem als je speelwijze B) volgt. Dan zijn immers alle troeven van OW getrokken en kun je je twee vrije hartens benutten. Als de troeven echter 3-1 zitten maak je geen 13 maar 11 slagen. Het entreetekort doet zich voelen. Om 12 slagen zeker te stellen moet je na ♠A meteen een vrije harten spelen en daarop ♦3 wegdoen (als oost voortroeft kun je overtroeven en met ♠V de laatste troef trekken om de vijfde harten te benutten). In het diagram zal west troeven. Zijn naspel neem je, waarna je met ♠V de laatste troef trekt. Vervolgens gooi je op de vijfde harten ♣5 af.